

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
[www.philosophical-research.org]

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΚΣΤ'
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2012 - 2013

*Το Ελληνικό Κάλλος και η Ευρωπαϊκή Αθλιότητα
της Ύπαρξης*

Έρευνες στη Φιλοσοφική Θεμελίωση των Πολιτισμών

Συνέχεια

εκδηλώσεων εβδομάδας 13 – 20 Μαΐου 2013

Η πολυσήμαντη και εριγόνιμη πρώτη εβδομάδα των καρπών της Αναστάσεως συνεχίζεται.

Οι μούμενοι προχωρούν στα εποπτικά μυστήρια. Οι μωρές Δαναΐδες κενεβατούν σε τετριμένους πάτους ανθρώπων χέουσαι ύδωρ σε τετρυπημένους πίθους γενέσεως, κεράμια κατεαγότα εις απώλειαν.

Ήδη επεραιώθη την Δευτέρα που μας πέρασε η μυσταγωγία από Ομήρου και Παρθενώνος εις Ησίοδο και Βοιωτικό έπος.

Και έπονται πλέον κατά το αδηρίτως τηρούμενο θέσμιο του προγράμματος:

I

Πέμπτη 16 Μαΐου, 8.30 μμ., Αίθουσα Διαλέξεων, Μέγαρο Λόγου και Τέχνης

Σεμινάριο 21^ο του ΚΣΤ' Κύκλου με γενικό τίτλο «Το Ελληνικό Κάλλος και η Ευρωπαϊκή Αθλιότητα της Ύπαρξης. Έρευνες στην Φιλοσοφική Θεμελίωση των Πολιτισμών».

Τα μετά τον Παρμενίδη, 1:

Εμπεδοκλής – η Παντελής Αρχαϊκή Σύνθεση.

Για τον Εμπεδοκλή δείτε την μελέτη μου «Όμοιον Όμοίω and the Δίνη: Nature and Function of Love and Strife in the Empedoclean System» στο Apostolos L. Pierris, *The Empedoclean Κόσμος: Structure, Process and the Question of Cyclicity, Proceedings of the Symposium Philosophiae Antiquae Tertium Myconense, July 6th – 13th, 2003, ed. 2005, pp. 189 – 224.*

Έχω κάνει νέα αποκατάσταση των αποσπασμάτων του Εμπεδοκλή σε ενιαίο ποίημα, στον ίδιο τόμο Appendix, Apostolos Pierris, *Reconstruction of Empedocles' Poem, pp. I – XCVI.*

Για την τοποθέτηση του Εμπεδοκλή και της φιλοσοφίας του Χρυσού Αιώνα στο φυσικό τους νοηματοδοτικό πλαίσιο, συμβουλευτείτε, από μελέτες μου στα Ελληνικά, τα εξής κείμενα ανηρτημένα στο site του Ινστιτούτου, τμήμα «Research Projects», κατηγορία «The Emergence of Reason from the Spirit of Mystery»:

1/ Η Αρχή του Όντος: Λόγος περί Πρώτων Αρχών στην Πρώιμη Ιωνική Φιλοσοφία.

2/ Χρονολόγιο Πρώιμης Φιλοσοφίας: Αρχαϊκή Εποχή.

3/ Ο Ηρακλείτιος Κόσμος

4/ Παρμενίδης: ο Μονισμός του Είναι και ο Δυισμός του Γίνεσθαι

5/ Προβλήματα Αρχαϊκής Φυσιολογίας: ο Νόμος του Μονισμού και η Αρμονία του Δυισμού, Από τον Θαλή δια του Πυθαγόρα στον Ηράκλειτο.

Από τις σχετικές μελέτες μου στα Αγγλικά δείτε ειδικά στο Apostolos L. Pierris, *The Emergence of Reason from the Spirit of Mystery, vol. II, Mystery and Philosophy, 2007,*

I) *Origin and Nature of Early Pythagorean Cosmogony, (Chapter 12, pp. 171 – 320)*

II) *The Monism of Darkness and the Dualism of Limit and Indeterminacy (Chapter 10, pp. 43 – 118)*

III) *The Order of Existence: φύσις, μοῖρα, ἀνάγκη, θεσμός, νόμος (Appendix J, pp. 523 – 577).*

Τονίζω την διαφορά του γραπτού και προφορικού λόγου. Ο πρώτος κατατίθεται *sub specie aeternitatis*. Ο δεύτερος απευθύνεται σε συγκεκριμένους ανθρώπους.

II

Παρασκευή 17 – Δευτέρα 20 Μαΐου : Βοιωτικά

Την Παρασκευή 17 Μαΐου αρχίζουμε την πορεία προς την Βοιωτική αποκάλυψη του Ελληνισμού. Συμβουλευτείτε τα Βοιωτικά 1 και 2 που έχω ήδη στείλει. Θα υπάρξει και τρίτο σχετικό Κείμενο. Θα επιστρέψουμε από τις αναζητήσεις μας την Δευτέρα 20 Μαΐου.

Σχετικά δείτε τώρα και το πρώτο μέρος («Θηβαϊκά») του τελευταίου Κειμένου που σας έστειλα «Αισχύλου Θεολογούμενα Διονυσιακά».

Επίσης την μελέτη μου «Ζεύς, Ζαγρεύς, Αιδωνεύς» στο έργο μου *The Emergence of Reason from the Spirit of Mystery, vol. I, Religion and Mystery, 2006, Chapter 8, pp. 393 – 510.*

Για τα Ερωτικά εμβαθύνετε στους Λογόμυθούς μου που συνθέτω από τον Ιανουάριο εφέτος.

Για το ευσύννοπτο του θέματος επαναλαμβάνω τα κύρια σημεία των Βοιωτικών αναζητήσεων και αποκαλύψεών μας.

«Προδιατύπωση του Βοιωτικού Προγράμματός μας.

Θα εισέλθουμε στην Βοιωτία δεόντως από Λοκρίδα και Φωκίδα, ακολουθώντας την Ιερά Οδό Δελφών – Θηβών. Η Σχιστή Οδός, όπου ο Οιδίπους αρχίζει την ενεργό συνάντηση με την μοίρα του φονεύοντας εν αγνοία του τον πατέρα του πριν λύσει το Αίνιγμα της Σφίγγας και συννευρεθεί, χωρίς να το θέλει και χωρίς να το ξέρει, ανόσια με την μητέρα του, θα πρόκειται εμπρός μας. Εκεί ο Θηβαίος Ήρωσ εμπλέκεται με τον ιστό της αράχνης που τον περιβάλλει.

Μυθολογία και Ιστορία δεν διαφέρουν ουσιαστικά στη αποκάλυψη του Είναι. Την μία πραγματικότητα «λένε». Στην Σχιστή Οδό της Προελληνικής περιόδου, της οποίας η ιστορία γίνεται μύθος που θρέφει την Ελληνική, αντιστοιχεί αντιστικτικά σε απόσταση περί τα 12 χιλιόμετρα η Χαιρώνεια: με την μάχη της Χαιρώνειας (348 π. Χ.) λήγει η κλασική ανάπτυξη του Ελληνισμού με την πολιτικοστρατιωτική ήττα του συστήματος των Ελληνικών Πόλεων και την πολιτιστική Υπερακμή του που ήδη μεταβαίνει στην ελληνιστική Εποχή. Φυσικά θα μελετούμε τείχη και άλλα ερείπια και ευρήματα όπου πάμε *sub specie aeternitatis*. Χώρος και κατάλοιπα του χρόνου και αίδιον πνεύμα μαζί, αγία τριάς, το είπα.

Στη Λεβάδεια θα μας απασχολήσει ιδιαίτερος το Μαντείο του Τροφωνίου, μια χθόνια ιερουργία μαντικής που βοηθάει να καταλάβουμε το προ-Απολλώνιο υπόστρωμα στους Δελφούς, όταν οι χρησμοί προήρχοντο από την Γη και τον Ποσειδώνα, την Κύουσα και τον Μέγα Επιβήτορα. Στα προβούνια του Ελικώνος δυτικά της πόλης εθεάτο αφ ύψους τον τόπο ναός του Βασιλέως Διός.

Η Βοιωτία παρουσιάζει δύο κύριους πόλους, είναι (και χωρολογικά) σαν μια έλλειψη με δύο εστίες, τον Μινυακό και τον Κάδμειο παράγοντα. Ο πρώτος τοπολογείται στον Ορχομενό και ο άλλος στην Θήβα. Και οι δύο διαδραμάτισαν πρωτεύοντα ρόλο στις εξελίξεις του Ελλαδικού χώρου κατά την «προϊστορική» 2^η χιλιετία π. Χ., και ιδίως στην «Μυκηναϊκή» (δηλαδή Αχαϊκή) περίοδο, η εστία της Θήβας μόνη εθριάμβευσε Ελληνικούς θριάμβους.

Από την εποχή του χαλκού θα μελετήσουμε την μεγαλοδύναμη οχύρωση και ανάκτορο του Γλα στα βορειοανατολικά της πρώην Κωπαΐδας λίμνης, και θα εξιχνιάσουμε το μνημειακό τεχνικό έργο της περιόδου, την αποχετευτική σήραγγα για την απορροή των υπερχειλιζόντων υδάτων της λίμνης. Θα ερευνήσουμε την μυθολογία και την υλική πραγματικότητα του έργου. Στα βόρεια – βορειοδυτικά της Κωπαΐδας ευρίσκεται ο θολωτός τάφος και τα μεγαλοπρεπή τείχη του Ορχομενού.

Αλλά το κύριο επίκεντρο των αμφιλαφών αναζητήσεών μας θα είναι η Θήβα του Κάδμου και της Αρμονίας, του Διόνυσου και του Ηρακλή και του Ιόλαου και των μεγαθύμων Λαβδακιδών, του Πίνδαρου και του Επαμεινώνδα. Ο λόφος της Καδμείας έχει μια αδιάλειπτο ανθρώπινη παρουσία κοντά τεσσάρων χιλιαίων. Θα την παρακολουθήσουμε ταυτιζόμενοι. Τα ιερά της Θήβας περίξ της ακρόπολης ήσαν ιδιαίτερα σημαντικά, περιλαμβανομένων των των Ποτνιών, 2 περίπου χιλιόμετρα έξω από τα τείχη προς νότο.

Προς νότο των Θηβών δρόμος οδηγούσε προς τις Πλαταιές και εκείθεν, δια των περασμάτων του Κιθαιρώνα, προς την Αττική. Στις πλαγιές του Κιθαιρώνα διαδραματίστηκε ο διαμελισμός του Πενθέα κατά τα Διονυσιακά των Βακχών. Θα ερευνήσουμε τον χώρο εκστασιασμού.

Προς βορρά αντιθέτως θα υμνήσουμε τον Απόλλωνα στο όρος Πτώον, όπου το πολυύμνητο ιερό του μεταξύ των λιμνών Κωπαΐδας, Υλίκης και Παραλίμνης.

Μεγάλα μυστήρια θρησκείας, κοσμογονίας και ποίησης αναμένουν τον μεμνημένο σε πολυδύναμο Άξονα δυτικά των Θηβών. Το Καβείριο πρώτα, με τα άρρητα κραταιά των Μεγίστων Θεών, του Διονύσου – Καβείρου και του Παιδός. Το Τηνέριον Πεδίον ακολούθως και το Φίκιον Όρος, όπου η Σφίγξ έθετε επί ποινή θανάτου το αίνιγμα της ύπαρξης: εσπάρασσε και κατεβρόχθιζε τους ανοήμονες νέους. Το ιερό του Ογχηστίου Ποσειδώνα εν συνεχεία. Και μετά οι περιώνυμες Θεσπιές, μοναδικό κέντρο λατρείας του ανίκητου Έρωτα. Θα σεμνολογήσουμε εκεί για τον πανυπέρτατο Φάνητα. Έξω από τις Θεσπιές και συνεχίζοντας προς δυσμάς αρχίζει στις πλαγιές του θεσπέσιου Ελικώνα η Κοιλάδα των Μουσών, με το Άλσος και τον βωμό και το ιερό τους, απέναντι από την Άσκρα του Ησιόδου, 7 και 9 χιλιόμετρα ως έγγιστα αντιστοιχώς από τις Θεσπιές. Στο σεμινάριο της Δευτέρας πριν την γεωσωματοπνευματική εμπειρία μας θα μιλήσω

ακριβώς για τον Ησίοδο και την θεογονία του. Ησίοδος και Ορφικοί αναδεικνύουν τον Έρωτα κοσμογονική, δημιουργική αρχή. Με τον Πausανία στο χέρι και τα Μυστήρια που ανεκφάντως σημαίνω στο νου και στον θυμό θα περιδεύσουμε σωματικά και βιώσουμε αισθησιακά τον χώρο του Έρωτος από Θεσπιών μέχρι Άσκρας και Μουσών».

***

III

Δευτέρα 20 Μαΐου, 6.45 – 9.45 μμ., στην Αίθουσα Σεμιναρίων της Αγοράς Αργύρη.

4^ο Σεμινάριο της Παράλληλης Σειράς.

Το Έπος, Γ :

Πρώιμη Επική Παράδοση, ο Επικός Κύκλος

και οι Ομηρικοί Ύμνοι.

Τα κείμενα εργασίας στα οποία θα επικεντρώσουμε τις αναλύσεις και συνθέσεις μου είναι τα εξής:

Αποσπάσματα [A. Bernabé (ed.), Poetae Epici Graeci, Testimonia et Fragmenta, Pars I]

1/ Οιδιποδία, Fr.1

2/ Θηβαΐς, Fr.2

3/ Κύπρια, Fr. 1 και Fr. 9

4/ Κορινθιακά, Fr. 8

5/ Φορωνίς, Fr. 2

6/ Άσιος Fr. 13

7/ Μινυάς (ή Πειρίθου Κατάβασις) Fr. 7

8/ Ηγησίνου Ατθίς, p.144

Ο ομφαλός των ερμηνευτικών φανερώσεων θα είναι ο Ομηρικός Ύμνος III εις Απόλλωνα, ειδικώτερα υν. 1 – 13, 61 - 88, 115 – 126, 331 – 339, 440 – 451.

Σε ισχυρό συντονισμό και αντίστιξη, επίσης, ο Ομηρικός Ύμνος II εις Δήμητρα, ενδεικτικά υν. 1 – 21.